

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Mészáros Gábor ügyvéd által képviselt felperesnek a Csongrád Megyei Közigazgatási Hivatal, mint a Dél-alföldi Regionális Államigazgatási Hivatal /jogutódja /6741 Szeged, Rákóczi tér 1./ alperes ellen működési engedély visszavonása tárgyában hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Csongrád Megyei Bíróság 2009. szeptember 17. napján kelt 14.K.20.285/2009/6. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 7. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Csongrád Megyei Bíróság 14.K.20.285/2009/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a Legfelsőbb Bíróság a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 36.000 /harminchatezer/ forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Szeged Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Jegyzője a felperes részére az általa a 4/1997. /I. 22./ Kormányrendelet /a továbbiakban: R./ 28. § /2/ bekezdése alapján előterjesztett kérelmére a 28. § /3/ bekezdése alapján a jogszabály hatályba lépése előtt már működő szegedi piacon lévő pavilonbeli üzletére a korábban záradékolt üzletnyitás-bejelentés alapján „gépjármű-alkatrészek és tartozékok szaküzlet”, és „motorkerékpár-alkatrészek és tartozékok szaküzlet” megnevezéssel 1840/1997. szám alatt működési engedélyt adott.

1998. július 1. napjától kezdődően a felperes üzlete, a pavilon által elfoglalt terület, használati jogát a piacot üzemeltető szegedi Nemzetközi Vásár- és Piacszervező Kft. - mint bérbeadó - és a felperes - mint bérbevevő - között 1998. július 3. napján létrejött bérleti szerződés rendezte.

2006. január 31. napján a Szegedi Vásár- és Piacüzemeltető Kft. kezdeményezte a felperes működési engedélye visszavonását azzal, hogy a bérleti szerződést felmondta; a felmondás a felperes által átvételre került, az ellen jogorvoslattel nem élt, a felmondás hatályos.

Kérelmében előadta, hogy a működési engedély visszavonását indokolta az is, hogy a pavilon által elfoglalt területek 2006. január 23. napjától építési területté lettek nyilvánítva; így az ott folytatott bármilyen kereskedelmi tevékenység balesetveszélyes, és egyben a beruházás megvalósulását is veszélyezteti.

Beadványához csatolta a 2005. október 6. napján kelt levelét, melyben 15 napos felmondási idővel felmondta a szerződő felek között 1998. július 3. napján megkötött bérleti szerződést, a Ptk. 431. § /1/ bekezdésére hivatkozással. Csatolta az e levele felperes által való kézhezvételét igazoló tértivevényt, amely szerint a felperes a felmondást közlő levelet 2005. október 7. napján vette kézhez.

Az elsőfokú közigazgatási szerv a 2006. február 3. napján kelt 18.227/2006. számú határozatával visszavonta a felperes egyéni vállalkozó részére a Szeged, piac telephelyre kiadott 1840/1997. nyilvántartási számú működési engedélyt.

A felperes fellebbezett a határozat ellen, amelynek elbírálása során az alperes jogelődje a 2006. március 20. napján kelt 1236-2/2006. számú másodfokú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A Szegedi Vásár- és Piacüzemeltető Kft. felperesként a Szegedi Városi Bíróságon 26.P.20.255/2006. szám alatt keresetet terjesztett elő a jelen per felperesével - mint alperessel - szemben, szerződésből eredő követelés címén, kérve elsődlegesen a bérleti jogviszony felmondása jogszerűségének megállapítását, másodlagosan a felépítmény elbontására való kötelezést.

A Szegedi Városi Bíróság a 26.P.20.555/2006/15. számú, illetve az alperesi fellebbezés folytán eljáró Csongrád Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság, a 2007. január 15. napján kelt 4.Pf.22.163/2006/4. számú ítéletével - a piacot üzemeltető bérbeadó keresetét teljes egészében elutasítva - ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a bérbeadó megállapításra irányuló kereseti kérelme alaptalan, mivel a megállapítási kereset előterjesztésének a Pp. 123. §-a szerinti feltételei nem állnak fenn; egyébiránt pedig a bérbeadó - mivel az önkormányzattal a perbeli ingatlan birtoklására, használatára, és piaci tevékenység körében történő hasznosítására kötött üzemeltetési megállapodást - nincs tulajdonosi pozícióban, így a felépítmény lebontását nem kérhette.

Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata - mint a bérleti szerződéssel érintett ingatlan tulajdonosa - a jelen per felperesével, mint alperessel és társaival kötött bérleti szerződés alapján a Szegedi Városi Bíróságon 37.P.21.453/2007. szám alatt előterjesztett keresetében kérte az alperesek felépítmény elbontására való kötelezését, illetve ennek elmulasztása esetén a felperes feljogosítását a bontás alperesek költségén történő elvégzésére. Az e perben hozott 23. sorszámú ítéletével az elsőfokú bíróság - egyebek mellett - kötelezte a jelen per felperesét - mint I. rendű alperest - a szegedi piac területén lévő, ideiglenes felépítmény elbontására.

Az elsőfokú ítélet elleni fellebbezés folytán az ügy a Csongrád Megyei Bíróság előtt a most felülvizsgált ítélet meghozatalakor 4.Pf.20.366/2009. szám alatt folyamatban volt.

A felperes keresetében az alperes jogelődjének 1236-2/2006. számú határozatának - az elsőfokú határozatra kiterjedő - felülvizsgálatát és hatályon kívül helyezését kérte.

Előadta a Ket. 1. § /4/ bekezdésére utalva, hogy az alperes nem vette figyelembe azt a tényt, hogy a felperes a felmondást nem fogadta el, annak jogszerűségét vitatta.

Így - álláspontja szerint - a bérleti szerződés nem szűnt meg, a használati jogosultsága továbbra is fennáll. Másodlagosan arra hivatkozott, hogy mivel ő a felmondás jogszerűségét vitatta, így a bérleti szerződés megszűnését is.

Álláspontja szerint az alperes akkor járt volna el jogszerűen, ha a működési engedély visszavonására irányuló eljárását a 26.P.20.555/2006. számú peres eljárás jogerős befejezéséig felfüggeszti, hiszen ekkor lehetett volna megállapítani azt, hogy a felperes rendelkezik-e használati jogcímmel, vagy sem.

A per folyamán a felperes kérelmet terjesztett elő a peres eljárás tárgyalásának felfüggesztése iránt, a felmondás érvényességének megállapítása végett indított perre tekintettel.

A megyei bíróság a 2006. június 24. napján jogerőre emelkedett 2. sorszámú végzésével a per tárgyalását a Szegedi Városi Bíróság előtt 26.P.20.555/2006. szám alatt megindult peres eljárás jogerős befejezéséig felfüggesztette.

Miután a felperes bejelentette, hogy a peres eljárás jogerősen befejeződött, kérte a tárgyalás felfüggesztésének megszüntetését és az eljárás folytatását azzal, hogy indítványozta a per tárgyalásának újabb felfüggesztését, a Szegedi Városi Bíróság előtt 37.P.21.453/2007. szám alatt megindult per jogerős befejezéséig.

A megyei bíróság ezen felfüggesztési kérelemnek nem adott helyt.

A megyei bíróság a felperes keresetét megalapozatlannak értékelte, és elutasította azt.

Ítéletének indokolásában az R. 3. § /1/, /3/, /4/ bekezdésére, 5. § /1/ bekezdésére, 8. § /1/, /2/, /4/ bekezdésére, 28. § /1/ bekezdés első fordulatra /2/ és /3/ bekezdésére hivatkozással kifejtette, hogy ezen jogszabályhelyek értelmezésével mindenben osztotta az alperes azon álláspontját, hogy a működési engedélyhez szükséges feltételek tekintetében az R. nem tett különbséget az üzletek között aszerint, hogy az R. hatályba lépésekor már működő, vagy azt követően létesített üzletről van szó; tehát az üzletnek a működési engedély kiadása jogszabályi feltételeinek - az annak létesítési időpontjától függetlenül - meg kellett felelnie.

Így önmagában azon körülmény, hogy a felperes az R. 28. § /1/ bekezdése alapján előterjesztett kérelmére az R. hatályba lépésekor már működő üzletére az R. 28. § /3/ bekezdése rendelkezéseiből következően a korábbi záradékolt üzletnyitás-bejelentés alapján kapta meg 1997. augusztus 25. napján a működési engedélyt, nem mentesíti a felperest az R. 3. § /4/ bekezdése szerinti - az üzlet működésére vonatkozó - azon feltétel alól, hogy igazoltan rendelkezzen az üzlete által elfoglalt terület használatára való jogcímmel, használati jogosultsággal, az üzlet fennállásának teljes időtartama alatt.

Kifejtette a megyei bíróság, hogy a felperes a perbeli pavilonja által elfoglalt terület használatára az 1998. július 3. napján létrejött bérleti szerződés alapján volt jogosult, az elsőfokú közigazgatási szerv az R. 8. § /1/ bekezdése alapján őt megillető ellenőrzési jogkörében a bérbeadó bejelentése alapján - tudomást szerezve a bérleti szerződés felmondásáról, és ekképpen a bérleti jogviszony megszűnéséről - az R. 8. § /4/ bekezdésének b/ pontja alapján őt terhelő eljárási kötelezettség körében intézkedett a működési engedély visszavonásáról.

Leszögezte a megyei bíróság, hogy a felperes bármiféle további igényérvényesítési kísérlete, illetve ennek szándéka nem rótt az alperesre a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény /a továbbiakban: Ket./ 32. § /1/ bekezdése alkalmazásával összefüggő, és a döntéshozatalhoz szükséges tényállás további tisztázására irányuló feladatot, eljárási kötelezettséget.

A közigazgatási iratokból megállapíthatóan az alperesnek döntése meghozatalakor nem állt rendelkezésére semminemű adat arra vonatkozóan, hogy a felperesi pavilonnal elfoglalt terület bérbeadója a bérleti szerződés felmondása érvényességének megállapítása, és a pavilon elbontására való kötelezés iránt a felperesi bérlővel - mint alperessel - szemben a Szegedi Városi Bíróságon 2006. március 1. napján P.20.555/2006. ügyszám alatt pert indított.

Hivatkozott a megyei bíróság a Pp. 339/A. §-ára és megállapította, hogy az alperes határozata az annak meghozatalakor hatályban volt

jogszabály és fennálló tények alapján, a felperes - Ket. 109. § /1/ bekezdése és a Pp. 330. § /2/ bekezdés első mondata szerinti 30 napos keresetindítási határidőn belül előterjesztett - keresetében megjelölt azon okból, hogy a felperesi álláspont szerint az alperesnek az eljárását fel kellett volna függeszteni, a Ket. 32. § /1/ bekezdése alapján; ezen peres eljárás jogerős befejezéséig, nem jogszabálysértő.

Ebből következően nem állapítható meg az sem - az eredeti kereseti kérelem erre vonatkozó konkrét, tényszerű előadása nélkül -, hogy a felperesi ügyfél jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogai bármilyen formában sérültek volna, illetve, hogy a közigazgatási hatóság az ennek védelmére vonatkozó Ket. 1. § /4/ bekezdése szerinti kötelezettségét megszegte volna.

Ugyanakkor a Szegedi Városi Bíróság a 26.P.20.555/2006/15. számú elsőfokú, és a Csongrád Megyei Bíróság a 4.Pf.22.163/2006/4. számú jogerős ítéletei indokolásából megállapíthatóan a bíróságok úgy foglaltak állást, hogy a bérleti szerződés felmondása érvényes volt. Ebből következően a bérleti jogviszony megszűnésére való hivatkozással történt működési engedély visszavonása tárgyában hozott jogerős alperesi határozat szintén nem minősül jogszabálysértőnek.

A felperes 2008. május 29. napján előterjesztett beadványában, és a 2009. április 2-án tartott tárgyaláson tett előadásával tett összefüggésben megállapította a megyei bíróság, hogy a felperes a közigazgatási eljárásban a pavilonja által elfoglalt terület használatára való jogosultsága vonatkozásában az 1998. július 3. napján létrejött bérleti szerződéstől eltérő - más, a használati jogosultságot megalapozó - jogcímre nem hivatkozott. Ebből következően a felperes által a perben előadottak alapján az alperesi határozat - a Pp. 339/A. §-ára tekintettel - nem minősül jogszabálysértőnek.

A Pp. 335/A. §-ára és 141. § /1/ bekezdésére hivatkozással kifejtette a megyei bíróság, hogy a felperes által a helyhasználati jogosultság eltérő jogcíme vonatkozásában utóbb - a keresetindítási határidőn túl - előadottak, amennyiben azokat a felperes keresetmódosításként terjesztette elő, mivel nem tartoznak a bérleti szerződés megszűnése folytán hozott, működési engedélyt visszavonó, jogerős alperesi határozat azon meghatározott irányú, eredeti kereseti kérelemmel behatárolt felülvizsgálata körébe, hogy a bérleti szerződés felmondása érvényes volt-e vagy sem, és ennek folytán az adott polgári per jogerős befejezéséig az alperesnek fel kellett volna-e függesztenie eljárását vagy sem, a felülvizsgálat tárgyát képező határozat más irányú felülvizsgálatát célozzák; ez pedig a hivatkozott jogszabályhely, valamint a kialakult bírói gyakorlat szerint meg nem engedett keresetmódosításnak minősül.

Hangsúlyozta a megyei bíróság, hogy a jelen perrel érintett közigazgatási eljárásban hozott jogerős döntés meghozatalának alapjául az szolgált, hogy a felperes pavilonja által elfoglalt területre vonatkozó bérleti szerződés bérbeadó általi felmondása folytán a konkrét használati jogcím megszűnt.

Mivel a fentiekből következően a felperes egyéb jogcímre alapított használati jogosultságának kérdése így releváns, a megyei bíróság álláspontja szerint a Szegedi Városi Bíróság előtt P.21.453/2007. szám alatt folyamatban levő per jogerős befejezése nem képezi a jelen per eldöntésének előzetes kérdését, ezért a megyei bíróság a felperes ezen per jogerős befejezéséig a tárgyalás felfüggesztésére irányuló indítványt elutasította.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezését kérte, a keresetében foglaltakat fenntartotta.

Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti az R. 28. § /3/ bekezdését, /4/ bekezdés b/ pontját és a 2. § /1/ bekezdését, továbbá a bíróság a bizonyítékokat okszerűtlenül értékelte, így a Pp. 206. §-ában írtak vonatkozásában jogszabálysértő módon járt el. Kifejtette, hogy a működési engedély kiadásának egyetlen feltétele volt 1997-ben, nevezetesen az, hogy rendelkezett-e záradékolt üzletnyitási bejelentéssel, vagy sem.

Tekintettel arra, hogy ezen feltételnek megfelelt, ezért megkapta a működési engedélyt. Nem kell tehát vizsgálni, hogy a bérbeadóval kötött bérleti szerződés megszűnt-e vagy sem, figyelemmel arra, hogy a működési engedély kiadásakor ez nem volt feltétel.

Továbbra is hivatkozott arra, hogy - álláspontja szerint - használati jogosultsággal most is rendelkezik, melynek megállapítása iránt (földhasználati jog) van folyamatban a peres eljárás a Szegedi Városi Bíróság előtt, amelyre figyelemmel kérte a jelen per felfüggesztését.

Álláspontja szerint nem lehet összemosni a már működő üzletekre vonatkozóan kiadandó működési engedélyek kérdését az újonnan nyíló üzletekkel. Állította, hogy 2006. február 2. napján - és azóta is - rendelkezett a működési engedély kiadásának feltételeivel, ezért jogszabálysértő az alperes határozata.

Megítélése szerint a megyei bíróságnak vizsgálnia kell valamennyi indokot, mely az alperesi határozat jogszabálysértő volta vonatkozásában előterjesztésre került; van jogi lehetőség arra, hogy a jogszabálysértés tekintetében a kereset indokolását megváltoztassa, és ez nem minősül a kereset megváltoztatásának.

Véleménye szerint a megyei bíróságnak azt kellett volna értékelnie, hogy 2006. február 3. napján fennálltak-e a működési engedély kiadásának (1997. augusztus 25.) feltételei.

A használati jogcím vonatkozásában is előadta az eljárás során érveit, mely szerint jogszerűen használja az önkormányzati területet, arra kb. 40 éve földhasználati joga keletkezett. Ezen használati jog megállapítása iránt van folyamatban a Szegedi Városi

Bíróság előtt a 37.P.21.453/2007. szám alatti eljárás, mely még jogerősen nem fejeződött be.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § /1/ bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a megyei bíróság megfelelő alapossággal feltárta és rögzítette ítéletének indokolásában az ügyben irányadó tényállást, és abból - az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával - helytálló jogi következtetést vont le, azzal a Legfelsőbb Bíróság is egyetért.

Hangsúlyozza a Legfelsőbb Bíróság, hogy a Pp. 270. § /2/ bekezdése és 272. § /2/ bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás során kizárólag a jogerős ítélet jogszerűsége vizsgálható.

Ha a felülvizsgálati kérelem a jogerős ítélettel megállapított tényállást, vagyis azt sérelmezi, hogy a bíróság a tényállást a Pp. 206. §-ának megsértésével állapította meg, a jogerős ítélet érintésének csakis akkor van helye, ha a tényállás iratellenes, illetőleg a bíróság a bizonyítékokat - azok egybevetése során - nem a maguk összességében értékelte, és ennél fogva a megállapított tényállás nyilvánvalóan okszerűtlen, vagyis lényeges logikai ellentmondást tartalmaz.

Nem állapítható meg jogszabálysértés azonban akkor, ha a felülvizsgálati kérelem a bizonyítékok okszerű mérlegelését támadja. A Pp. 206. §-a szerinti szabad bírói mérlegeléssel megállapított tényállás - ha az nem iratellenes vagy logikátlan - felülvizsgálata nem lehet eredményes; a felülvizsgálati eljárásban ugyanis felülmérlegelésnek nincs helye, nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A felülvizsgálat csak arra szorítkozhat, hogy a mérlegelés körébe vont adatok, tények értékelésénél nincs-e nyilvánvalóan helytelen következtetés.

Osztotta a Legfelsőbb Bíróság a megyei bíróságnak a kereset megváltoztatására vonatkozóan kifejtett álláspontját, továbbá a tárgyalás ismételt felfüggesztésének mellőzésére vonatkozó indokait is.

Hangsúlyozza a Legfelsőbb Bíróság, hogy a felperes által használt területre vonatkozó felmondás folytán az R. 8. § /4/ bekezdés b/ pontja értelmében az alperesi hatóságot intézkedési kötelezettség terhelte, tekintettel arra, hogy igazolt használati jogcím hiányában a működési engedély kiadásának feltételei a felperes esetében már nem álltak fenn.

Egyetértett a Legfelsőbb Bíróság a megyei bíróságnak az R. 28. § /3/ bekezdés értelmezésére vonatkozó jogi álláspontjával is; az ezzel kapcsolatos felülvizsgálati kérelembeli érvelés alapvetően téves. Azon körülmény, hogy a működési engedély kiadásakor a bérleti szerződés megléte még nem volt jogszabályi feltétel, korántsem jelenti azt, hogy a hatályos jogszabályi rendelkezések értelmében a területre vonatkozó használati jogcím hiányában az alperesi hatóságnak a működési engedélyt nem kellett volna visszavonnia. A visszavonás jogszabályi feltétele, és így kötelezettsége is fennállt, az alperesi határozatok e tekintetben megfeleltek az ide vonatkozó jogszabályi előírásoknak.

Hangsúlyozza a Legfelsőbb Bíróság, hogy a keresettel támadott határozatok jogszabálysértő voltának bizonyítása a Pp. 164. § /1/ bekezdése értelmében a felperest terhelte. Ilyen értékelhető, a keresetet alátámasztó bizonyítás azonban a perben nem történt. A felperes által tett hivatkozások, a folyamatban volt polgári perekre hivatkozással tett felfüggesztési indítványok, egyéb használati jogcímre utalás, nem voltak alkalmasak arra, hogy azok alapján a megyei bíróság a felülvizsgált alperesi határozatok jogszabálysértő voltát megállapítsa, és azok hatályon kívül helyezéséről döntsön.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a megyei bíróság a rendelkezésre állt adatokat és bizonyítékokat körültekintően feltárta, összevetette, értékelte és mérlegelte; azokból okszerű és logikus következtetést vont le, megalapozottan döntött a felülvizsgált alperesi határozatok jogszerűsége tárgyában.

Minderre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat nem sértette meg, ezért azt a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban az alperesnek igazolt perköltsége nem merült fel, ezért arról a Legfelsőbb Bíróságnak rendelkeznie nem kellett.

A tárgyi illeték-feljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték viselésére a felperes a Pp. 270. § /1/ bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdése értelmében, a 6/1986. /VI. 26./ IM rendelet 13. § /2/ bekezdése alapján a felperes köteles.

Az alperes személyében történt jogutódlás a 2010. szeptember 1. napján hatályba lépett, a fővárosi, megyei közigazgatási hivatalokról szóló 214/2010. /VII. 9./ Kormányrendelet 32. § /1/ bekezdésén és mellékletén alapul.

Budapest, 2010. szeptember 1.

**Dr. Buzinkay Zoltán sk. tanácselnök, Dr. Fekete Ildikó sk. előadó
bíró, Dr. Patyi András sk. bíró**

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő